P9_TA(2021)0084

Den europeiska planeringsterminen: sysselsättningsaspekter och sociala aspekter i den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021

Europaparlamentets resolution av den 11 mars 2021 om den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken: sysselsättning och sociala aspekter i den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 (2020/2244(INI))

(2021/C 474/10)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 september 2020 om den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 (COM(2020)0575),

— med beaktande av kommissionens utkast av den 18 november 2020 till gemensam sysselsättningsrapport från kommissionen och rådet (COM(2020)0744),

— med beaktande av den ekonomiska prognosen från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), *OECD Economic Outlook*, volym 2020 utgåva 2 av den 1 december 2020,

— med beaktande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) globala lönerapport 2020–21 av den 2 december 2020 om löner och minimilöner under covid-19-pandemin och ILO:s övervakningsrapporter om covid-19 och arbetslivet,

— med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2017 om en europeisk pelare för sociala rättigheter [1],

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 januari 2020 *Ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar* (COM(2020)0014),

— med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling,

— med beaktande av FN:s mål för hållbar utveckling, särskilt mål 1, 3, 4, 5, 8, 10 och 13,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 maj 2020 *EU vid ett vägskäl: bygga upp och bygga nytt för nästa generation* (COM(2020)0456),

— med beaktande av faciliteten för återhämtning och resiliens,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 maj 2020 *EU-budgeten som motor i den europeiska återhämtningsplanen* (COM(2020)0442),

— med beaktande av sin resolution av den 16 november 2017 om bekämpning av ojämlikhet som ett sätt att stimulera sysselsättning och tillväxt [2],

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 maj 2020 *Kommissionens justerade arbetsprogram för 2020* (COM(2020)0440),

— med beaktande av kommissionens förslag av den 28 maj 2020 till rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-pandemin (COM(2020)0441),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 1 juli 2020 *Den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft* (COM(2020)0274),

---

[1] EUT C 242, 10.7.2018, s. 24.
[2] EUT C 356, 4.10.2018, s. 89.

Torsdagen den 11 mars 2021

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *Att forma EU:s digitala framtid* (COM(2020)0067),

— med beaktande av det arbetsdokument av den 1 juli 2020 från kommissionens avdelningar som åtföljer förslaget till rådets rekommendation om en väg till jobb – en förstärkt ungdomsgaranti (SWD(2020)0124),

— med beaktande av sin ståndpunkt av den 10 juli 2020 om förslaget till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik ([3]),

— med beaktande av sin ståndpunkt av den 8 juli 2020 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller medlen för den särskilda tilldelningen för sysselsättningsinitiativet för unga ([4]),

— med beaktande av den ekonomiska vårprognosen 2020, som offentliggjordes av kommissionen den 6 maj 2020,

— med beaktande av yttrandet av den 18 september 2020 från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Rimliga minimilöner i Europa* ([5]),

— med beaktande av yttrandet av den 16 juli 2020 från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Den europeiska återhämtningsplanen och den fleråriga budgetramen 2021–2027* ([6]),

— med beaktande av yttrandet av den 11 december 2019 från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Gemensamma miniminormer för arbetslöshetsförsäkring i EU-medlemsstaterna – ett konkret steg i riktning mot ett effektivt genomförande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter* ([7]),

— med beaktande av studien av den 24 juni 2020 från Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (Eurofound) *COVID-19: Policy responses across Europe* (Covid-19: politiska åtgärder i hela Europa),

— med beaktande av de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission 2019–2024, *En ambitiösare union*, som lades fram av kommissionens ordförande Ursula von der Leyen den 9 oktober 2019,

— med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av rådet, kommissionen och parlamentet den 17 november 2017,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *En ny industristrategi för EU* (COM(2020)0102),

— med beaktande av OECD:s studie av den 15 juni 2018 *A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility* (En trasig social hävstång – hur främja social rörlighet?),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU ([8]),

— med beaktande av sin resolution av den 26 maj 2016 om ett könsperspektiv på fattigdom ([9])

— med beaktande av yttrandet av den 19 september 2018 från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om den digitala könsklyftan ([10]),

([3]) Antagna texter, P9_TA(2020)0194.
([4]) Antagna texter, P9_TA(2020)0180.
([5]) EUT C 429, 11.12.2020, s. 159.
([6]) EUT C 364, 28.10.2020, s. 124.
([7]) EUT C 97, 24.3.2020, s. 32.
([8]) EUT L 188, 12.7.2019, s. 79.
([9]) EUT C 76, 28.2.2018, s. 93.
([10]) EUT C 440, 6.12.2018, s. 37.

— med beaktande av Eurofounds sjätte europeiska undersökning om arbetsvillkor – översiktsrapport (2017 års uppdatering),

— med beaktande av kommissionens och Eurofounds gemensamma rapport *How computerisation is transforming jobs: evidence from Eurofound's European Working Conditions Survey* (Hur datoriseringen omvandlar jobb – uppgifter från Eurofounds undersökning om arbetsvillkor), som offentliggjordes 2019,

— med beaktande av studien från enheten för vetenskaplig framsyn (EPRS) vid Europaparlamentets utredningstjänst (Stoa) av den 31 mars 2020 *Rethinking education in the digital age* (En ny syn på utbildning i den digitala tidsåldern),

— med beaktande av sin resolution av den 15 november 2018 om omsorgstjänster i EU för förbättrad jämställdhet ([11]),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 2 juni 2016 *Europeisk agenda för delningsekonomin* (COM(2016)0356),

— med beaktande av sin resolution av den 11 september 2018 om olika sätt att återintegrera arbetstagare efter skada eller sjukdom i sysselsättning av hög kvalitet ([12]),

— med beaktande av diskussionen med företrädare för nationella parlament om prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen 2021,

— med beaktande av sin resolution av den 17 december 2020 om ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar ([13]),

— med beaktande av kommissionens och OECD:s gemensamma rapport av den 19 november 2020 *Health at a Glance: State of Health in the EU cycle* (Sammanfattning av hälsotillståndet i EU-cykeln 2020),

— med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 20 februari 2013 om investeringar i hälsa (SWD(2013) 0043,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 april 2014 om effektiva, tillgängliga och anpassningsbara hälso- och sjukvårdssystem (COM(2014)0215),

— med beaktande av yttrandet från kommissionens expertpanel för effektiva sätt att investera i hälsa av den 25 november 2020 om organisationen av motståndskraftig hälso- och sjukvård efter covid-19-pandemin,

— med beaktande av rådets slutsatser av den 17 oktober 2019 om välfärdsekonomi,

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandena från budgetutskottet och utskottet för kultur och utbildning,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A9-0026/2021), och av följande skäl:

A. Enligt Eurostats första uppskattning av den årliga tillväxten för 2020 ([14]) minskade BNP med 6,8 % i euroområdet och 6,4 % i EU. Enligt kommissionens ekonomiska vinterprognos 2020 kommer EU:s BNP att öka något, med cirka 1,4 % 2021, och BNP i euroområdet med 1,2 %, medan produktionen i EU-ekonomin knappt återgår till nivåerna före pandemin 2022. Tillväxten av den privata konsumtionen beräknas att vara moderat under 2022, till stor del på grund av långvarig osäkerhet om utsikterna när det gäller arbetstillfällen och inkomster, vilket sannolikt kommer att fortsätta hålla buffertsparandet på hög nivå. Å andra sidan räknar man med att kapitalutgifterna kommer att gynnas av en kraftigt ackommoderande penningpolitik, ökade offentliga investeringar och riktade statliga stödordningar för företag. I den årliga strategin för hållbar tillväxt beaktas inte scenariot med en tredje våg eller ytterligare vågor av covid-19-pandemin som skulle kunna förvärra det aktuella ekonomiska och sociala krisläget ännu mer.

([11]) EUT C 363, 28.10.2020, s. 80.
([12]) EUT C 433, 23.12.2019, s. 9.
([13]) Antagna texter, P9_TA(2020)0371.
([14]) Eurostats preliminära snabbstatistik av den 2 februari 2021: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/portlet_file_entry/2995521/2-02022021-AP-EN.pdf/0e84de9c-0462-6868-df3e-dbacaad9f49f

Torsdagen den 11 mars 2021

B. I vissa medlemsstater har EU-medel och EU-program inom den fleråriga budgetramen för 2014–2020 ännu inte utnyttjats eller genomförts fullt ut. Finansieringen av Europeiska unionens återhämtningsinstrument Next Generation EU, särskilt faciliteten för återhämtning och resiliens, kommer inte att vara tillgänglig förrän medlemsstaterna har ratificerat rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 ([15]).

C. EU-institutionerna har vid flera tillfällen erkänt behovet av åtgärder för att ta itu med och motverka ojämlikhet i hälsa och skydda människors hälsa under den nuvarande ekonomiska lågkonjunkturen ([16]).

D. Covid-19-utbrottet har vänt den positiva utvecklingen för sysselsättningsgraden under de senaste sex åren i EU-27, vilket har lett till att antalet förvärvsarbetande minskat med omkring 6.1 miljoner under andra kvartalet 2020 och förväntas minska med 4,5 % under 2020 ([17]). Enligt uppgifter från Eurostat 2019 bodde 8,5 % av EU:s befolkning under 60 år före pandemin i hushåll där de vuxna hade arbetat mindre än 20 % av den maximala veckoarbetstiden under det senaste året och stod inför oroande situationer med fattigdom bland förvärvsarbetande ([18]). Osäkra anställningar är fortfarande ett stort problem som påverkar arbetsmarknaderna negativt. Arbetstagare som fortfarande är anställda har drabbats av en avsevärd minskning av antalet arbetstimmar och därmed av inkomstförlust. Denna utveckling har störst inverkan på arbetstagare som tillhör utsatta grupper. Det är särskilt oroväckande att en kommande rapport från Eurofound visar att det lägre antalet anställda inom EU-27 under pandemins första våg snarare var förknippad med ökad inaktivitet än med arbetslöshet, och till följd av detta med en svagare anknytning till arbetsmarknaden ([19]).

E. Antalet utförda arbetstimmar förväntas öka snabbare än antalet anställda, och sysselsättningen kan också minska ytterligare när systemen för korttidsarbete upphör. Omplaceringen av arbetstagare är vanligtvis en utdragen process och sysselsättningen förväntas därför minska något under 2021. Trots den förväntade ekonomiska återhämtningen nästa år räknar man med att arbetslösheten i EU kommer att öka ännu mer, från 7,7 % 2020 till 8,6 % 2021, medan den förväntas minska till 8,0 % under 2022, samtidigt som skillnader mellan medlemsstaterna kvarstår ([20]).

F. Investeringar som kan leda till ökad total faktorproduktivitet bör välkomnas mot bakgrund av de hittills blandade resultaten, inbegripet den långsamma ekonomiska återhämtningen före pandemin och ökningen av osäkra anställningar. Den pågående gröna och digitala omställningen kommer att få en betydelsefull men divergerande inverkan på sysselsättningen beroende på sektor, region och typ av arbetstagare. Detta kommer att skapa både nya möjligheter och stora socioekonomiska utmaningar i många regioner och industrisektorer. EU behöver en gemensam strategi till stöd för de berörda arbetstagarna och företagen för att se till att ingen lämnas utanför. Covid-19-krisen har påskyndat dessa konsekvenser, särskilt i fråga om arbetsmarknadstrender, och kommer sannolikt också att påverka efterfrågan på utbildning och kompetensutveckling. Covid-19-utbrottet har lett till avsevärda förändringar av praxis på arbetsmarknaden, och över en tredjedel arbetstagarna i EU har uppmanats att arbeta hemifrån ([21]). Nedkoppling från arbetet bör vara en grundprincip, så att arbetstagare får möjlighet att låta bli att utföra arbetsrelaterade uppgifter och delta i elektronisk kommunikation utanför arbetstiden utan att drabbas av repressalier och därmed uppnå en rimlig balans mellan arbete och privatliv.

([15]) Rådets beslut 2020/2053/EU, Euratom av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom (EUT L 424, 15.12.2020, s. 1).

([16]) Rådets not av den 16 oktober 2020 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014 (EU4-hälsoprogrammet) och Europaparlamentets resolution av den 10 juli 2020 om EU:s folkhälsostrategi efter covid-19 (antagna texter, P9_TA(2020)0205).

([17]) Kommissionens utkast av den 18 november 2020 till gemensam sysselsättningsrapport för 2021 från kommissionen och rådet (COM(2020)0744).

([18]) Eurostat, *Over 20 % of EU population at risk of poverty or social exclusion in 2019* (Risk för över 20 % av EU:s befolkning att drabbas av fattigdom eller social utestängning 2019), Europeiska kommissionen, Luxemburg, 2020.

([19]) Eurofound, *COVID-19: Some implications for employment and working life,* (Covid-19: vissa konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021 (kommande).

([20]) J. Hurley, *COVID-19: A tale of two service sectors* (Covid-19: en berättelse om två tjänstesektorer), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.

([21]) Eurofound *„ Living, working and COVID-19* (Leva, arbeta och covid-19), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020, s. 9.

G. Före covid-19-utbrottet beskrevs ekonomiska tendenser i allmänhet som positiva i de årliga översynerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, även om det fanns skillnader mellan medlemsstaterna. Det finns belägg för att det fortfarande finns ihållande och ökande ojämlikheter bland människor och mellan och inom stater och regioner. Detta leder till många typer av divergens som måste motverkas genom en strategi på bred front för att säkerställa lika möjligheter och ett värdigt liv för alla grupper. Vissa regioner som konfronteras med flera utmaningar med att fasa ut fossila bränslen i sina industrier ska få riktat stöd, exempelvis från Fonden för en rättvis omställning, medan andra som är för beroende av turism och relaterade tjänster inte är bidragsberättigade när det gäller specifika medel för omställning, trots att vissa av dem är regioner med allra flest arbetslösa. Covid-19-relaterat stöd till arbetstagare och företag varierar kraftigt mellan medlemsstaterna. Globala utmaningar som digitalisering och kampen mot klimatförändringar kvarstår oavsett covid-19-krisen och kräver en rättvis omställning så att ingen lämnas utanför.

H. Covid-19-krisen har lett till att löneskillnaderna förvärrats i hela världen, vilket endast delvis har uppvägts av statliga subventioner och en politik för minimilöner, med följder som allvarliga problem med otrygghet och bristfälligt skydd. Lågavlönade arbetstagare, som i oproportionerligt hög grad är kvinnor och ungdomar, påverkas mest av krisens socioekonomiska konsekvenser och den därav följande ökningen av ojämlikheten, samtidigt som stabiliteten i deras balans mellan arbetsliv och privatliv redan är hotad.

I. De sociala skyddssystemen varierar mellan medlemsstaterna och har satts på hårt prov när det gäller att dämpa krisens sociala effekter och säkerställa att alla får rimliga levnadsförhållanden och tillgång till viktiga tjänster som hälso- och sjukvård, utbildning och bostäder. Kostnader för bostäder och barnomsorg kan tvinga hushållen in i fattigdom, och det är viktigt att detta beaktas när man mäter fattigdom bland förvärvsarbetande, och försöker integrera bostadskostnader i standardindikatorer för social redovisning. 2018 bodde 9,6 % av befolkningen i EU-27 i hushåll som spenderade 40 % eller mer av sin ekvivalerade disponibla inkomst på bostäder, även om det fanns stora skillnader mellan medlemsstaterna. Fattigdomen bland förvärvsarbetande i EU har ökat konstant sedan den ekonomiska och finansiella krisen 2008 och man beräknar att 10 % av Europas förvärvsarbetare löper risk att drabbas av fattigdom ([22]).

J. Ungdomsarbetslösheten har ökat på grund av covid-19-krisen, uppgick till 17,1 % i september 2020 och förväntas fortsätta att öka. 11,6 % av alla ungdomar mellan 15 och 24 år varken arbetar eller studerar[15]. Covid-19-krisen har inverkat på tillgången till utbildning för missgynnade sociala grupper, exempelvis ensamstående föräldrar, låginkomsttagare och arbetstagare med stora familjer, som kämpat för att få tillgång till eller ha råd med digital utbildningsutrustning för sina barn. Ökande ojämlikhet mellan generationerna påverkar hållbarheten i vårt välfärdssystem och vår demokratiska hälsa. De ekonomiska konsekvenserna kommer att få långsiktiga negativa effekter på sysselsättningen bland ungdomar, och ungdomar kan ha färre och/eller sämre möjligheter och dåliga arbetsvillkor.

K. Kvinnor är särskilt sårbara för förändringar på arbetsmarknaden på grund av uppgifter i samband med social omsorg och ojämn fördelning av obetalt hushålls- och omsorgsarbete, diskriminering på grund av graviditet och mödraskap, segregering på arbetsmarknaden och sina mer otrygga anställningar. En intersektionell utvärdering visar att kvinnor i utsatta grupper, såsom unga kvinnor med barn och framför allt ensamstående mammor, romska kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning eller kvinnor med invandrarbakgrund, löper större risk för att hamna i en sämre position ([23]).

([22]) Eurostat, *1 in 10 employed persons at risk of poverty in 2018* (Risk för att en av tio personer drabbas av fattigdom 2018), Europeiska kommissionen, Luxemburg, 2020, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200131-2

([23]) Rådgivande kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, *Opinion on Intersectionality in Gender Equality Laws, Policies and Practices* (Yttrande över intersektionalitet i rättsakter, politiska strategier och praxis som avser jämställdhet), Europeiska jämställdhetsinstitutet, Vilnius, 2020.

Torsdagen den 11 mars 2021

L. Sysselsättningsklyftan mellan könen (11,4 %) samt löneskillnaderna (14 %) och pensionsklyftan mellan kvinnor och män (30 %) är fortfarande oacceptabelt omfattande. Att överbrygga skillnaderna i sysselsättning mellan könen är absolut nödvändigt både socialt och ekonomiskt på grund av konsekvenserna för kvinnors liv, bland annat deras finansiella säkerhet och livskvalitet, och de ihållande finansiella kostnaderna för detta, som under 2018 uppgick till ca 320 miljarder euro (2,4 % av EU:s BNP) ([24]). Att förbättra kvinnors sysselsättningsmöjligheter, säkerställa lika lön, underlätta en lämplig balans mellan arbetsliv och privatliv och att bidraget för perioder för vård av barn erkänns i tillräcklig omfattning i ålderspensionssystemen, även för män, är avgörande för hållbar ekonomisk tillväxt och utveckling samt långsiktig finanspolitisk hållbarhet i EU.

M. Personer som är marginaliserade eller drabbas av social utestängning och fattigdom står inför särskilda utmaningar på grund av covid-19-pandemin, och de förändringar på arbetsmarknaden som pandemin orsakat har drabbat dem i oproportionerligt hög grad. Romerna i EU omfattas fortsättningsvis av några av de värsta socioekonomiska indikatorerna, eftersom över 80 % lever i fattigdom och socialt utanförskap, endast 43 % har ett avlönat arbete och ett oproportionerligt stort antal unga varken arbetar eller studerar. Romerna har drabbats särskilt hårt av covid-19-krisen, inte minst när det gäller tillgång till utbildning.

N. Personer med funktionsnedsättningar har fått än mer begränsad tillgång till tjänster på grund av pandemin. Den digitala klyftan, däribland digital fattigdom, låg digital kompetens och svårigheter med universell utformning, ökar hindren för de sociala rättigheterna för personer med funktionsnedsättningar. Belägg som samlats in av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter visar på avsevärda hinder när det gäller tillgång till utbildning för barn med funktionsnedsättningar ([25]).

O. Arbetslösheten bland tillfälligt anställda har ökat under covid-19-pandemin. En av fem arbetstagare i EU har ett arbete av låg kvalitet. Jobbpolarisering och atypiska anställningsformer förväntas öka ytterligare under det kommande årtiondet, och det kommer att finnas fler mycket högkvalificerade och mycket lågkvalificerade arbeten ([26]). Tekniska förändringar och användningen av artificiell intelligens kan förändra arbetsmarknaden avsevärt. Det kan leda till ytterligare inkomstskillnader. Efterfrågan på arbetskraft har hela tiden varit lägst i mitten av löneskalan, vilket har varit tydligast under den period av recession och minskad sysselsättning som pågick mellan 2008 och 2013 ([27]). Den här trenden kommer sannolikt att förstärkas ytterligare av pandemin. Lågkvalificerade arbeten kommer alltid att vara viktiga för samhället och lönerna och villkoren måste vara anständiga. Arbetsmarknaden står inför en snabb övergång till en grönare och mer digital miljö, vilket skapar arbetstillfällen som kräver uppdaterad kompetens, och det är mycket viktigt att fokusera på strategin för utbildning, omskolning och kompetenshöjning för anställda i alla åldrar. Detta måste samtidigt kombineras med förbättrade arbetsvillkor och nya kvalitativa arbetstillfällen för alla.

P. Hållbar utveckling är ett grundläggande mål för EU och social hållbarhet är en förutsättning för rättvisa och inkluderande gröna, digitala och demografiska omställningar. Den sociala marknadsekonomin bygger på två kompletterande pelare, nämligen genomförandet av konkurrenspolitiska och kraftfulla socialpolitiska åtgärder, som bör leda till uppnåendet av full sysselsättning och sociala framsteg. De tre pelarna för hållbar utveckling är den ekonomiska pelaren, den sociala pelaren och miljöpelaren. Hållbar utveckling bygger bland annat på full sysselsättning och sociala framsteg. Detta är ett grundläggande mål för EU som fastställs i artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).

([24]) Eurofound (2020), *Women and labour market equality: Has COVID-19 rolled back recent gains?* (Kvinnor och jämställdhet på arbetsmarknaden: har covid-19-pandemin varit ett bakslag för den senaste tidens vinster?) Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020.

([25]) Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, *Coronavirus pandemic in the EU – fundamental rights implications: focus on social rights* (Coronaviruspandemin i EU – konsekvenser för de grundläggande rättigheterna med fokus på sociala rättigheter) Bulletin 6, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020.

([26]) Eurofound, *Upward convergence in the EU: Concepts, measurements and indicators*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2018.

([27]) Europeiska kommissionen, *Labour market and wage developments in Europe defy economic slowdown*, Europeiska kommissionen, Bryssel, 2019.

Q. De ojämlikheter i hälsa som bestäms av socioekonomisk status var påtagliga redan före covid-19-krisen. Ökningen i förväntad livslängd inom EU har minskat och stannat av. Covid-19-krisen har lett till sämre fysisk och psykisk hälsa, särskilt för de mest utsatta grupperna.

R. Konsekvenserna av covid-19-pandemin har förvärrats på grund av den ojämlikhet som fanns redan före pandemin och som under de senaste tio åren har ökat. Minskade investeringar i offentliga tjänster efter den globala finanskrisen bidrog till ökad ojämlikhet vad gäller hälsobehov.

S. Nya anställningsformer, som förväntas innebära stora förändringar i vårt sätt att arbeta i framtiden, har uppstått eller ökat, såsom distansarbete och atypiska arbetsformer. Nya situationer har också uppstått och existerande trender har intensifierats under nedstängningarna, bland annat har gränserna mellan arbete och privatliv suddats ut, våld i hemmet har ökat, arbetstagarnas hälsoproblem som inte alla är direkt kopplade till covid-19-pandemin har ökat, såsom muskuloskeletala besvär och psykologiska problem, samt svårigheter att upprätthålla en god balans mellan arbete och privatliv med de nya arbetsmönstren och behovet av att kombinera arbete med omsorgsansvar och ofta hemundervisning.

T. Pandemin har förvärrat ojämlikheten i hälsa och den sociala ojämlikheten ([28]) för många grupper, däribland barn i låginkomstfamiljer och äldre personer, och ökad fattigdom (över 90 miljoner medborgare löper för närvarande risk att drabbas av fattigdom i EU ([29])), förväntas vara en av covid-19-pandemins sidoeffekter och påverkar nya grupper av medborgare. Enligt Eurofounds forskning bör den sociala resultattavla som åtföljer den europeiska pelaren för sociala rättigheter kompletteras med ytterligare indikatorer såsom arbetets kvalitet, social rättvisa och lika möjligheter, stabila välfärdssystem och rättvis rörlighet.

U. Den sociala dialogen är avgörande i EU:s sociala modell eftersom den bidrar till att hitta skräddarsydda lösningar för arbetsmarknaden. Den sociala dialogen har försvagats och täckningsgraden för kollektivavtal har minskat i hela EU till följd av den decentralisering som följde efter krisen 2008 och de arbetsmarknadsreformer som genomfördes i vissa medlemsstater, vilket påpekas i den europeiska planeringsterminens landrapporter. Eurofound har visat att arbetsmarknadsparternas delaktighet i utformningen av arbetsmarknadspolitiska åtgärder mot covid-19 har varit mer begränsad än vad den hade varit i en situation utan kris i flera av medlemsstaterna ([30]).

V. Inkomstskillnaderna ligger på en fortsatt hög nivå i EU. Konkurrens vad gäller skatter och arbetskraftskostnader skadar den inre marknaden och sammanhållningen mellan medlemsstaterna. Väl utformade progressiva skatte- och bidragssystem, sociala investeringar och tillhandahållande av kvalitativa offentliga och sociala tjänster är nödvändiga för att förhindra att nackdelar förs vidare från en generation till nästa.

W. Pandemin har kraftigt påverkat utbildningssystemet i EU och lett till nedstängningar av skolor, universitet och högskolor. De negativa fysiska, psykiska och utbildningsmässiga konsekvenserna av att stänga ned skolor för barn i förebyggande syfte är sannolikt fler än fördelarna med att stänga ned skolor, särskilt i områden där människor löper risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning.

X. Den demografiska utmaningen kräver en övergripande strategi som bygger på en blandning av inkluderande, icke-diskriminerande politiska lösningar när det gäller pensioner, social trygghet och socialt skydd, kvalitativa vårdtjänster och vårdinfrastrukturer som är tillgängliga för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning, stöd till familjer, bostäder, förskoleverksamhet, långtidsvård, hälso- och sjukvårdssystem, inklusive förebyggande vård och psykosocialt stöd, kampen mot fattigdom och social utestängning, integration av migranter, balans mellan arbete och

([28]) EuroHealthNet, *Recovering from the COVID-19 pandemic and ensuring health equity – The role of the European Semester*, EuroHealthNet, Bryssel, 2020.

([29]) Eurostat, *People at risk of poverty or social exclusion*, Europeiska kommissionen, Luxemburg, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_50/default/table?lang=en

([30]) Kommande rapporter: Eurofound, *COVID-19: Some implications for employment and working life*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg,, 2021. Eurofound, *Involvement of social partner in policy making during COVID-19*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.

privatliv, jämställdhet, hälsosamt och aktivt åldrande samt höga sysselsättningsnivåer och löner. Goda arbets- och livsvillkor under hela livet är en förutsättning för att förebygga vårdbehov, och det är viktigt med lämpliga bostäder till rimligt pris och närområden av hög kvalitet, inklusive den fysiska, sociala och tjänsterelaterade dimensionen, eftersom de underlättar ett oberoende liv.

Y. Eurofound har visat att de anställda inom långtidsvården har ökat med en tredjedel under de senaste tio åren och att detta är en viktig sektor att ta hänsyn till, inte bara för att garantera livskvalitet för en åldrande befolkning, utan även när det gäller jämställdhet i dessa tre avseenden: för närvarande tillhandahålls långtidsvård främst av informella omsorgsgivare, de flesta kvinnor; de flesta arbetstagare i sektorn är kvinnor och detta har knappast förändrats; de flesta vårdtagare är kvinnor, som har en längre förväntad medellivslängd än män i alla medlemsstater ([31]).

Z. Vi befinner oss i en historiskt sett kritisk tid då man ofta ifrågasätter tanken att ekonomisk tillväxt automatiskt når alla delar av samhället. Vi kan se att medelklassen krymper, att arbetsvillkoren blir alltmer otrygga och att fattigdomen bland industriarbetare, lågkvalificerade arbetstagare och plattformsarbetare ökar och även polariseringen i fråga om inkomst och välstånd. De kulturella och kreativa sektorerna och turistsektorn, där evenemang och föreställningar, kulturturism, immateriell kulturarvspraxis ingår, och även små och medelstora företag, egenföretagare, lokala företag och familjeföretag, har drabbats ekonomiskt mycket hårt av de åtgärder som syftar till att minska spridningen av covid-19.

AA. Risken för fattigdom bland personer med atypiska anställningsformer tycks ha ökat sedan recessionen och denna trend har förstärkts av den pågående covid-19-pandemin.

AB. I motsats till den utträngningshypotes som dominerat det ekonomiska tänkandet under de senaste tre årtiondena bör offentliga investeringar och dess förstärkningseffekter spela en central roll i detta nya ekonomiska paradigm. Sammanhållningspolitiken, som är EU:s viktigaste investeringspolitik för social, ekonomisk och territoriell utveckling, har visat sig vara effektiv när det gäller att minska ojämlikhet och regionala skillnader, särskilt i de fattigaste regionerna. Den sociala sammanhållningen är en förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt, jobbskapande och sysselsättning.

AC. Covid-19-pandemin och krisen har visat att kampen mot hemlöshet är en folkhälsofråga. Varje natt måste uppskattningsvis 700 000 hemlösa i EU sova på gatan eller härbärge, en siffra som har ökat med 70 % under de senaste tio åren.

1. Europaparlamentet påminner om att kommissionen i den årliga strategin för hållbar tillväxt 2020 och den europeiska planeringsterminens vår- och sommarpaket 2020 angav att den europeiska planeringsterminen bör bidra till genomförandet av den europeiska gröna given, den europeiska pelaren för sociala rättigheter och FN:s mål för hållbar utveckling. Parlamentet välkomnar införandet i den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och FN:s mål för hållbar utveckling. Parlamentet är angeläget om att rättvisa och sociala rättigheter ska tillmätas samma betydelse som makroekonomiska mål i en social och ekonomisk modell som ökar välbefinnandet för människorna i EU. Parlamentet betonar den sociala resultattavlans centrala roll för den europeiska planeringsterminen ([32]).

2. Europaparlamentet noterar den europeiska finanspolitiska nämndens slutsats att det finanspolitiska ramverket måste ses över för att begränsa svårigheter och tvetydigheter, erbjuda ett bättre och mer permanent skydd för hållbara tillväxtfrämjande offentliga utgifter och fastställa realistiska mål för skuldminskning i medlemsstaterna som inte undergräver uppåtgående social konvergens. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att alla medlemsstaters socioekonomiska och makroekonomiska politik samt finanspolitik bidrar till samt är fullt förenlig med målen i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den europeiska gröna given och FN:s mål för hållbar utveckling, och att sociala mål och miljömål införs i ramen för det multilaterala övervakningsförfarande som avses i artikel 121 i Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) samt i samband med ett förstärkt förfarande vid makroekonomiska obalanser. Parlamentet anser att en inkludering av FN:s mål för hållbar utveckling och den sociala pelaren i den europeiska planeringsterminen

([31]) Eurofound, *Long-term care workforce: employment and working conditions*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.
([32]) *Social Score of Indicators*. Eurostat 2020 https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-score-board-indicators

kommer att kräva anpassning av befintliga indikatorer och skapande av nya indikatorer för att övervaka genomförandet av EU:s ekonomiska, miljömässiga och sociala politik, samt samstämmighet mellan politiska mål och budgetmedel. Parlamentet uppmanar kommissionen att utan dröjsmål utveckla en metod för att spåra EU:s budgetutgifter för FN:s mål för hållbar utveckling, som också kan användas för att bedöma investeringar i nationella planer för återhämtning och resiliens.

3. Europaparlamentet konstaterar att tio år efter införandet av den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken är den sysselsättningsmässiga och sociala obalansen i EU, såsom en segmenterad arbetsmarknad, lönespridning, växande ojämlikhet och fattigdom, särskilt barnfattigdom, kvar och har faktiskt förvärrats, vilket visar att offentliga strategier i vissa medlemsstater inte har erbjudit tillräckliga möjligheter för att åstadkomma stabila system för socialt skydd och en rättvisare arbetsmarknad i EU, och att det behövs kraftfullare åtgärder och samordning på EU-nivå. Parlamentet är övertygat om att EU-stöd måste handla om mer än att bara tillgängliggöra medel. Parlamentet understryker vikten av att dra lärdom av den rådande hälsorelaterade och ekonomiska krisen, och agera i förebyggande syfte framöver.

4. Europaparlamentet betonar att det demokratiska ansvarsutkrävandet för den nuvarande utvärderingen av planeringsterminen måste stärkas. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att reformera den finansiella rättsliga ramen och den europeiska planeringsterminen för att stärka det demokratiska ansvarsutkrävandet och Europaparlamentets deltagande, stärka EU:s och de nationella arbetsmarknadsparternas roll och delaktighet, och skydda de mål om sociala framsteg som rör välfärdssystem och kvalitativ sysselsättning i framtida anpassningsprogram och inom ramen för den europeiska gröna given.

5. Europaparlamentet understryker att det bör involveras mer i den europeiska planeringsterminen, inbegripet de landsspecifika rekommendationerna. Parlamentet betonar vikten av en mer inkluderande social dialog med arbetsmarknadens parter, det civila samhället, ungdomsorganisationer och lokala och regionala myndigheter i utformningen av den europeiska planeringsterminen. Parlamentet betonar att en effektiv, transparent, heltäckande, resultatinriktad och prestationsbaserad social spårningsmetod – som ska tas fram för faciliteten för återhämtning och resiliens – kommer att förbättra den europeiska planeringsterminen genom att bättre återspegla sociala utmaningar såväl som jämställdhets- och miljöutmaningar och likställa dem med finanspolitisk samordning, till exempel genom att fokusera mer på aggressiv skatteplanering, fattigdomsminskning, jämställdhet, social rättvisa, social sammanhållning och uppåtriktad konvergens.

6. Europaparlamentet anser att planeringsterminen för hållbarhet måste ge lika mycket uppmärksamhet åt de tre dimensionerna miljöhållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. Parlamentet upprepar att social hållbarhet endast kan uppnås genom att man minskar ojämlikhet och fattigdom och genom att sociala möjligheter, möjligheter till sysselsättning samt delad välfärd erbjuds. Parlamentet betonar att social rättvisa, anständigt arbete med en lön som det går att leva på, lika möjligheter, rättvis rörlighet och stabila välfärdssystem är avgörande för en rättvis omställning till ett hållbart och socialt EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant utvärdera dimensionerna i den årliga översikten över hållbar tillväxt för att säkerställa att de är fullt förenliga med artikel 3 i EU-fördraget, som fastställer hållbar utveckling som det mål som EU måste sträva efter att nå, genom balanserad ekonomisk tillväxt och prisstabilitet, en starkt konkurrensutsatt social marknadsekonomi, i syfte att skapa full sysselsättning och sociala framsteg, och en hög nivå av skydd och förbättrad miljökvalitet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillsammans med Europaparlamentet inrikta sig på att ta itu med dessa utmaningar, genom EU:s ekosociala strategier som kombinerar delat ekonomiskt välstånd, sociala framsteg och hållbar utveckling.

Den sociala dimensionen i faciliteten för återhämtning och resiliens

7. Europaparlamentet välkomnar faciliteten för återhämtning och resiliens. Parlamentet konstaterar att faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att kopplas till den europeiska planeringsterminen. Parlamentet understryker att samordningen mellan de båda processerna måste vara transparent och stödja EU:s övergripande mål, exempelvis genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, FN:s mål för hållbar utveckling, EU:s jämställdhetsstrategi, den europeiska gröna given och den digitala omställningen. Parlamentet understryker att den europeiska planeringsterminen, inbegripet principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, utgör ramen för att fastställa vilka nationella reformer som ska prioriteras och övervaka genomförandet av dem. Parlamentet insisterar på att reformer måste baseras på solidaritet, integration, social rättvisa och en rättvis fördelning av välståndet, med målet att skapa kvalitativ sysselsättning och hållbar tillväxt, säkerställa lika tillgång till möjligheter och socialt skydd, skydda sårbara befolkningsgrupper och förbättra levnadsstandarden för alla i EU.

8. Europaparlamentet inser att medlemsstaterna måste inkludera åtgärder för social och territoriell sammanhållning samt för barn och ungdomar i sina nationella återhämtningsplaner för att få tillgång till fonden. Parlamentet konstaterar att sociala delmål och mål varken har definierats explicit eller öronmärkts i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, men att kommissionen enligt den antagna förordningen bör fastställa de gemensamma indikatorer som ska användas för att rapportera om framsteg och för att övervaka och utvärdera faciliteten, och bör fastställa en metod för att rapportera om sociala utgifter, inklusive för barn och ungdomar, inom ramen för faciliteten. Parlamentet framhåller den särskilda betydelsen av indikatorer som rör genomförandet av principerna för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, kvalitativ sysselsättning, uppåtgående social konvergens, lika tillgång till möjligheter och socialt skydd, utbildning och kompetens, samt investeringar i tillgång och möjligheter för barn och unga vad gäller utbildning, hälsa, kost, arbete och bostäder, i enlighet med målen i barngarantin och ungdomsgarantin. Parlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med Europaparlamentet, arbetsmarknadens parter och det civila samhället, inom ramen för dialogen om återhämtning och resiliens, för att fastställa dessa indikatorer i enlighet med dem som fastställs i Europaparlamentets resolution om ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar, för att bedöma investeringarna i och reformerna av de nationella planerna för återhämtning och resiliens samt de föreslagna åtgärderna för att säkerställa framsteg mot dessa mål.

9. Europaparlamentet påpekar att medlemsstaterna utformar sina egna skräddarsydda nationella återhämtnings- och resiliensplaner, baserat på de kriterier och de sex pelare som ingår i faciliteten för återhämtning och resiliens samt de investerings- och reformprioriteringar som fastställts som en del av den europeiska planeringsterminen, i linje med deras nationella reformprogram, nationella klimat- och energiplaner, planer för rättvis omställning, genomförandeplaner för ungdomsgarantin, och de partnerskapsöverenskommelser samt operativa program som finns för EU-fonder. Parlamentet påminner om att varje medlemsstat i sina nationella planer för återhämtning och resiliens måste inkludera en detaljerad förklaring om hur planen bidrar till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, samt hur den stärker skapandet av kvalitativ sysselsättning, uppåtgående social konvergens, investeringar i ungdomar och barn, jämställdhet och lika möjligheter för alla. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att även inkludera sociala mål och delmål och att specificera de beräknade investeringsbeloppen i sociala framsteg för att uppnå dem. Parlamentet insisterar på att nationella planer för återhämtning och resiliens måste bidra till att nå FN:s mål för hållbar utveckling, genomföra EU:s hållbara tillväxtstrategi i enlighet med den europeiska gröna given, och följa principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullt ut utnyttja den potential som erbjuds av den allmänna undantagsklausulen för att stödja företag som befinner sig i svårigheter och saknar likvida medel, särskilt genom att förbättra tillgången för små och medelstora företag till offentliga och privata medel, skydda arbetstillfällen, löner och arbetsvillkor för dem som arbetar i EU samt investera i människor och välfärdssystem.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inkludera de sociala indikatorerna från den europeiska planeringsterminens sociala resultattavla, särskilt de som rör anständigt arbete, social rättvisa och lika möjligheter, stabila välfärdssystem och rättvis rörlighet, i de gemensamma indikatorer som ska användas i faciliteten för återhämtning och resiliens för att rapportera om framsteg och för att övervaka och utvärdera planerna samt i metoden för att rapportera om sociala investeringar, bland annat för barngarantin och ungdomsgarantin. Parlamentet betonar att det noggrant kommer att analysera den delegerade akt som kommissionen kommer att lägga fram i denna fråga, för att fastställa om de sociala indikatorerna, den sociala resultattavlan och den sociala metoden är förenliga med målen, och kontrollera att inga invändningar behöver göras.

11. Europaparlamentet anser att stabila välfärdssystem som bygger på starka ekonomiska och sociala strukturer hjälper medlemsstaterna att reagera mer effektivt och på ett rättvist och inkluderande sätt på kriser samt att återhämta sig snabbare från dem. Parlamentet understryker att välfärdssystemen bidrar till att garantera att EU:s samhällen och alla som bor i EU har tillgång till de tjänster och det ekonomiska stöd som de behöver för ett anständigt liv, vilket omfattar insatser inom områdena social trygghet, hälso- och sjukvård, utbildning och kultur, boende, sysselsättning, rättsväsende och sociala tjänster för sårbara grupper. Parlamentet framhåller vidare att välfärdssystemen spelar en viktig roll för att uppnå hållbar social utveckling, bekämpa fattigdom och social utestängning samt främja jämlikhet och social rättvisa. Parlamentet varnar för att välfärdsystemen under covid-19-krisen har utsatts för större press än någonsin, eftersom de inte är utformade för att hantera de sociala behov som utlösts av nödläget inom både hälso- och sjukvården och ekonomin. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna, med stöd av EU, att stärka sina välfärdssystem så att de kan fungera bra och bistå hela befolkningen, särskilt i krissituationer eller systemchocker, bland annat genom att fastställa lika ambitiösa mål för sociala investeringar som för digitala och gröna investeringar.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i sina återhämtningsåtgärder tillgodose barnens behov och vidta åtgärder för att säkerställa lika tillgång för alla barn till stöd under den tidiga barndomen, utbildning i nya tekniker, färdigheter och till en etisk och säker användning av digitala verktyg, och möjligheter till socialt, mentalt, kulturellt och fysiskt välbefinnande. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en ambitiös strategi mot

fattigdom och att anslå en större budget till barngarantin. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att den kommande barngarantin garanterar lika tillgång för barn till kostnadsfri hälso- och sjukvård, utbildning, barnomsorg och till anständiga bostäder och lämplig kost.

13. Europaparlamentet anser att hållbar tillväxt och de rättvisefrämjande reformer och investeringar som avses i de nationella planerna för återhämtning och resiliens måste beakta strukturella svagheter i sociala tjänster och system för socialt skydd samt stärka deras resiliens. Parlamentet upprepar betydelsen av sammanhållningspolitiken, som det uppfattar som en strategi för att främja och stödja en ”övergripande harmonisk utveckling” i dess medlemsstater och regioner, i syfte att öka den ekonomiska och territoriella utvecklingen och den sociala sammanhållningen genom att minska ojämlikheten inom EU, med inriktning på de fattigaste regionerna. Parlamentet påpekar i detta hänseende att reformerna av och investeringarna i social och territoriell sammanhållning även bör bidra till att bekämpa fattigdom och motverka arbetslöshet, leda till att det skapas högkvalitativa och stabila arbetstillfällen samt till inkludering och integration av missgynnade grupper, och möjliggöra bättre social dialog, socialt entreprenörskap, social infrastruktur socialt skydd och välfärdssystem.

14. Europaparlamentet anser att vi, för att säkerställa att EU förblir resilient, måste inrikta all politik på att säkerställa en varaktig återhämtning och undvika ett för tidigt avslutande av åtgärder och finansieringsverktyg för att stödja företag och arbetstagare, och stärka dem om och när det behövs. Parlamentet välkomnar aktiveringen av den allmänna undantagsklausulen enligt stabilitets- och tillväxtpakten åtminstone fram till slutet av 2021. Parlamentet förväntar sig att den kommer att fortsätta att vara aktiverad så länge som aktiveringen kan motiveras. Parlamentet insisterar på att alla framtida anpassningsprogram bör vara inriktade på hållbar tillväxt och skapandet av kvalitativ sysselsättning och bör vara konsekventa och inte hindra reformer eller investeringar i sociala framsteg för att uppnå de sociala delmål och mål som fastställts i den europeiska planeringsterminen och de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna, särskilt framsteg mot att minska fattigdom och ojämlikhet. Parlamentet påpekar att det måste säkerställas finansiellt stöd genom faciliteten för återhämtning och resiliens för att medlemsstaterna ska nå dessa sociala delmål och mål. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa hållbara investeringar och att stödja små och medelstora företag och deras anställda i omställningen till en mer digital och grönare ekonomi och i återupptagandet av ekonomisk verksamhet, och att ta tillräcklig hänsyn till små och medelstora företag genom att analysera vilka effekter budgetkonsolideringspolitiken kan ha för dem, eftersom små och medelstora företag är en av de viktigaste drivkrafterna för EU:s ekonomi och avgörande för hållbar tillväxt.

15. Europaparlamentet anser att ramen för ekonomisk styrning måste undvika procyklikalitet, vilket kan leda till ökad fattigdom och ojämlikhet och till en avvikelse från de sociala mål som man kommit överens om i faciliteten för återhämtning och resiliens. Parlamentet efterlyser en utvärdering av de potentiella och socialt negativa konsekvenserna av att man inaktiverar den allmänna undantagsklausulen, i enlighet med artikel 9 i EUF-fördraget. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inom ramen för dialogen om återhämtning och resiliens och det interinstitutionella avtalet för bättre lagstiftning samarbeta med Europaparlamentet för att föreslå de förändringar i den ekonomiska styrningen som behövs för att säkerställa sociala framsteg och skydda de mest sårbara mot konsekvenserna av eventuella framtida anpassningsprogram.

16. Europaparlamentet erkänner att NextGenerationEU är viktigt, men beklagar att den begränsande EU-budgeten samt dess utgiftsdrivna karaktär och jämviktsprincipen innebär att dess omfördelnings- och stabiliseringsfunktioner också är mycket begränsade. Parlamentet inser vikten av en social sammanhållningspolitik och ser fram emot att stärka den om ytterligare behov uppstår. Parlamentet betonar att det därför är ännu viktigare att fullt ut utnyttja alla möjligheter inom ramen för den fleråriga budgetramen, NextGenerationEU och systemet för egna medel för att stödja en inkluderande nationell återhämtning, social rättvisa samt miljömässig, ekonomisk, social och inkluderande resiliens, och att främja sociala strategier och investeringar, samtidigt som EU-budgeten också stärks med en bredare portfölj av egna medel.

17. Europaparlamentet anser att man både inom NextGenerationEU, den fleråriga budgetramen och EU:s budget måste avsätta investeringar för sociala mål, och i synnerhet för sociala framsteg i enlighet med artikel 3 i EU-fördraget och artikel 9 i EUF-fördraget, som är lika ambitiösa som investeringarna på det gröna och digitala området, och anser att minskad fattigdom och ojämlikhet alltid bör beaktas i alla utgiftsbeslut. Parlamentet anser att omfördelnings- och stabiliseringsfunktionerna i EU:s budget kan behöva stärkas för att få till stånd en stark och inkluderande återhämtning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullt ut utnyttja alla möjligheter inom den fleråriga budgetramen, NextGenerationEU och systemet för egna medel för att stödja sociala mål och social rättvisa i den nationella återhämtningen, i syfte att stärka den sociala ambitionen i både den fleråriga budgetramen och faciliteten för återhämtning och resiliens. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att påskynda genomförandet av EU-program och EU-fonder i enlighet med den fleråriga budgetramen för 2014–2020, och att snarast ratificera beslut (EU, Euratom) 2020/2053, och betonar att genomförandet av färdplanen för att införa nya egna medel kommer att vara avgörande för att återbetala de pengar som använts inom EU:s återhämtningsinstrument, utan att i onödan minska EU:s utgifter för eller investeringar i sysselsättnings- och socialpolitik inom den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

18. Europaparlamentet välkomnar att de delar som avser den särskilda verksamhet inom utbildnings-, kultur-, idrotts- och mediesektorerna som har bedrivits inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens har förts in i den europeiska planeringsterminen. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant övervaka medlemsstaternas lägesrapporter om genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens inom ramen för den europeiska planeringsterminen för att kontrollera i vilken utsträckning målen för faciliteten för återhämtning och resiliens har uppnåtts.

19. Europaparlamentet betonar att det i den årliga strategin för hållbar utveckling 2021 anges att EU:s mål om konkurrenskraftig hållbarhet ska uppnås, men att detta begrepp inte definieras som ett mål i EU-fördragen och inte ingår i FN:s mål för hållbar utveckling. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att uppfylla de mål som fastställs i artikel 3 i EU-fördraget och artiklarna 8–11 i EUF-fördraget, samt att vara mer exakt i definitionen av resiliens, som ska uppfattas som förmågan att inte bara stå emot och hantera utmaningar utan också att ställa om på ett hållbart, rättvist och demokratiskt sätt ([33]).

20. Europaparlamentet understryker att sociala framsteg är ett av EU:s mål enligt artikel 3.3 i EU-fördraget. Parlamentet konstaterar att den fleråriga budgetramen på lämpligt sätt måste hantera covid-19-pandemins allvarliga sociala konsekvenser och att det behövs ett kraftfullt svar i form av investeringar för att undvika högre arbetslöshet, mer fattigdom och större socialt utanförskap, så att ingen lämnas utanför. Sociala framsteg måste göras till en investeringsprioritering tillsammans med den gröna och digitala omställningen för att skydda alla i vårt samhälle, i synnerhet de mest utsatta mot de negativa effekterna av den nuvarande krisen, och motverka ökad ojämlikhet. Kommissionen beräknar att de investeringar som krävs inom social infrastruktur uppgår till 192 miljarder euro, där hälso- och sjukvård och långtidsvård står för 62 % (57 miljarder euro till rimligt prissatta bostäder, 70 miljarder euro till hälsa, 50 miljarder euro till långtidsvård och 15 miljarder euro till utbildning och livslångt lärande) ([34]). Parlamentet upprepar vikten av projekt som genererar positiva sociala konsekvenser och bidrar till social delaktighet. Planer för sociala framsteg måste ingå i nationella planer för återhämtning och resiliens, som beskriver genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och sociala investeringar, för att minska investeringsgapet inom social infrastruktur. Parlamentet betonar sin roll som medlagstiftare och att parlamentets synpunkter måste beaktas för att säkerställa demokratisk övervakning över planerna för återhämtning och resiliens. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa mekanismer som säkerställer dialog med regionala arbetsmarknadsparter.

21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka den andel av sin bruttonationalprodukt som de anslår till utbildning, och att i sina nationella planer för återhämtning och resiliens inkludera ambitiösa investeringar i utbildning på alla nivåer, inbegripet yrkesutbildning, kompetensutveckling och omskolning – en förutsättning för en ekonomisk återhämtning som främjar social sammanhållning och motverkar ojämlikheter.

Den sociala dimensionen

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att aktivt ta itu med den digitala klyftan när det gäller tillgången till offentliga tjänster, varav många har digitaliserats under covid-19-pandemin, genom att säkerställa EU-stöd, inbegripet ekonomiskt stöd, till social innovation på lokal nivå för att göra offentliga tjänster mer lättillgängliga, inbegripet kapacitetsuppbyggnad och ökning av innovativa nedifrån-och-upp-initiativ för e-integration och datakompetens, för att alla i EU ska ha tillgång till bra, tillgängliga och användarvänliga tjänster av allmänt intresse. Parlamentet betonar vikten av att ytterligare öka den digitala kompetensen och främja företagens och de offentliga förvaltningarnas digitala omvandling. Parlamentet betonar att digitaliseringen av offentliga tjänster kan bidra till att underlätta rättvis arbetskraftsrörlighet, särskilt när det gäller samordningen av de sociala trygghetssystemen, och uppmanar medlemsstaterna att engagera sig för digitaliseringen. Medlemsstaterna bör också fokusera på innovation och investeringar i förbättrad konnektivitet och infrastruktur för hushåll i städer och på landsbygden och längs de större transportkorridorerna.

23. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att förstärka den digitala infrastrukturen och konnektiviteten samt de undervisningsmetoder som används i skolor och vid universitet och lärandecentrum, att påskynda reformer för att genomföra den digitala omställningen så att den kommer alla i EU till godo, och att lägga särskild tonvikt vid att säkerställa att digital utbildning är tillgänglig för alla. Parlamentet påminner i detta sammanhang om behovet att på lämpligt sätt utbilda lärare, utbildare och föräldrar, vilka alla spelar en avgörande roll i den

([33]) Kommissionens meddelande av den 9 september 2020 *Strategisk framsynsrapport 2020 – Med riktning mot ett mer resilient Europa* (COM(2020)0493).

([34]) Arbetsdokument från kommissionens avdelningar av den 27 maj 2020 *Identifying Europe's recovery needs* (SWD(2020)0098).

digitala omställningen, särskilt när det gäller nya format som distansundervisning och blandat lärande. Parlamentet påpekar att det är nödvändigt att grundligt utvärdera effekterna av överexponering för den digitala världen, och efterlyser åtgärder som främjar en bättre förståelse av riskerna med digital teknik, vilka i synnerhet kan påverka barn och unga. Parlamentet betonar att digital och onlinebaserad utbildning inte är tänkt att fungera som en ersättning på lång sikt, utan snarare som ett komplement till den direkta interaktionen mellan lärare och studerande, eftersom endast personlig undervisning kan säkerställa ett verkligt förvärvande av interpersonell och social kompetens.

24. Europaparlamentet understryker att kommissionen och medlemsstaterna måste samla in bättre och mer harmoniserade uppgifter om antalet hemlösa i Europa, eftersom detta utgör grunden för all ändamålsenlig offentlig politik.

25. Europaparlamentet betonar att investeringar i sociala rättigheter är avgörande, liksom satsningen på integration av principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, med hänsyn till olika socioekonomiska miljöer, mångfalden av nationella system och arbetsmarknadsparternas roll.

26. Europaparlamentet är bekymrat över de stora skatteintäkter som inte uppbärs på grund av storskalig skatteflykt. Parlamentet uppmanar rådet att påskynda förhandlingarna om lagstiftning som rör offentlig rapportering land för land och ett gemensamt konsoliderat bolagsskatteunderlag, och att se över kriterierna för både uppförandekodgruppen för företagsbeskattning och EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner.

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att göra sitt yttersta för att bekämpa skatteundandragande och skatteflykt och att på ett ändamålsenligt sätt motverka skadliga beskattningsmetoder som antagits av vissa medlemsstater.

28. Europaparlamentet beklagar att det sätt på vilket uppgifterna läggs fram i den gemensamma sysselsättningsrapporten inte är tydligt och att uppgifterna ofta är omöjliga att bedöma eller svåra att jämföra när det gäller utvecklingen av löner, produktivitet, kapitalvinster och vinster, subventioner och skattelättnader för företag, eller skattekilen för arbete och kapital. Parlamentet varnar för att multifaktorproduktiviteten inte mäts. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera jämställdhetsindexet som ett av den europeiska planeringsterminens verktyg och att analysera strukturreformerna ur ett jämställdhetsperspektiv. Parlamentet påminner om att det krävs bättre insamling, övervakning och användning av befintliga och nya former av data och underlag för att förstå nya behov, beteenden och svarsåtgärder. Parlamentet är bekymrat över avsaknaden av hänvisningar till bekämpning av diskriminering och rasism och till säkerställande av lika möjligheter och ett värdigt liv för alla grupper, inbegripet barn och deras tillgång till utbildning. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka genomförandet av lagstiftning, politik och system mot diskriminering i syfte att effektivt bekämpa diskriminering på alla grunder, bland annat antiziganism, och se till att det sociala, mentala, kulturella och fysiska välbefinnandet skyddas genom återhämtningsåtgärderna.

29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta fram ett paket för hållbar kvalitativ sysselsättning, med beaktande av olika former av nationell praxis och den roll som spelas av arbetsmarknadsparterna och kollektiva avtalsförhandlingar, inbegripet lagstiftningsinitiativ som inte enbart syftar till att förbättra lönerna utan också till att säkerställa anständiga arbetsvillkor för alla, med särskilt fokus på distansarbete, rätten att inte vara uppkopplad, balans mellan arbete och privatliv, psykiskt välbefinnande på arbetsplatsen, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, rättigheter för plattformsarbetare, säkerställande av kvalitativa arbetstillfällen för samhällsviktiga arbetstagare och stärkande av demokratin i arbetslivet samt den roll som spelas av arbetsmarknadsparterna och kollektiva avtalsförhandlingar. Parlamentet betonar att skapande av kvalitativ sysselsättning är ett av målen i förordningen om inrättande av en facilitet för återhämtning och resiliens och att detta bör ske genom ett omfattande reform- och investeringspaket samt åtgärder som säkerställer stabila avtal, anständiga löner, täckningsgraden för kollektivavtal samt socialt grundskydd, inbegripet anständiga pensioner över fattigdomsgränsen. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta med dessa indikatorer i riktlinjerna för bedömning av de sociala framstegen inom ramen för de nationella planerna för återhämtning och resiliens. Parlamentet påpekar att de arbetsmarknadsreformer som genomförs som en del av de nationella planerna för återhämtning och resiliens måste vara förenliga med uppnåendet av dessa mål.

30. Europaparlamentet konstaterar att makroekonomisk politik som säkerställer hög sysselsättning av god kvalitet samt rättvis beskattning är avgörande för hållbarheten i våra nationella pensionssystem i ett demografiskt sammanhang med en åldrande befolkning i medlemsstaterna. Parlamentet betonar behovet av ytterligare stöd till arbetstagare och företag, eftersom medlemsstaterna fortsätter sträva efter makroekonomisk stabilitet i efterdyningarna av covid-19-krisen. Parlamentet vill se en samordnad strategi på EU-nivå för att undvika otillbörlig och osund konkurrens vad gäller arbetskraftskostnader och öka den uppåtgående sociala konvergensen för alla.

Torsdagen den 11 mars 2021

31. Europaparlamentet betonar att dialogen mellan arbetsmarknadens parter och kollektiva avtalsförhandlingar är viktiga instrument som hjälper arbetsgivare och fackföreningar att fastställa rättvisa löner och arbetsvillkor, och att kraftfulla system för kollektiva avtalsförhandlingar ökar medlemsstaternas resiliens i ekonomiska kristider. Parlamentet är fast övertygat om att en demokratisk, resilient och socialt rättvis återhämtning bör bygga på en social dialog som inbegriper kollektiva avtalsförhandlingar. Parlamentet upprepar att medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att främja en hög förekomst av fackförbund samt vända den minskande täckningsgraden för kollektivavtal. Parlamentet betonar vikten av att säkerställa att arbetstagare i EU skyddas genom tillräckliga minimilöner, genom lagstiftning eller kollektivavtal, så att de har en skälig levnadsstandard var de än arbetar. Parlamentet välkomnar i detta hänseende kommissionens förslag till direktiv om tillräckliga minimilöner i EU, som syftar till att öka täckningsgraden för kollektivavtal och säkerställa att arbetstagare i EU skyddas genom minimilöner som sätts på lämplig nivå.

32. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder för att främja faktisk tillgång till system för socialt skydd för att säkerställa tillräckligt socialt grundskydd för alla arbetstagare (i synnerhet utsatta arbetstagare, såsom arbetstagare i atypiska anställningsformer, migranter och personer med funktionsnedsättning), särskilt genom att följa rådets rekommendation av den 8 november 2019 om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare ([35]). Parlamentet välkomnar än en gång antagandet av denna rekommendation som en första åtgärd och kommissionens åtagande att stärka de sociala skyddssystemen i EU, men betonar att allmän tillgång till de sociala skyddssystemen måste förverkligas, särskilt i den nuvarande svåra situationen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utveckla och stärka incitament för att öka sysselsättningsmöjligheterna för äldre arbetstagare, samtidigt som tillräckliga och hållbara pensionssystem säkerställs.

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att prioritera att offentliggöra sin strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, och uppmanar medlemsstaterna att tänka på och arbeta för att kompensera de oproportionerligt negativa effekter som de åtgärder som vidtagits i samband med pandemin får för utsatta grupper.

34. Europaparlamentet påminner om att covid-19-krisen har utsatt medlemsstaternas offentliga hälso- och sjukvårdssystem för historiskt unika påfrestningar, vilket understryker vikten av tillräcklig finansiering, i synnerhet genom att på bästa sätt utnyttja faciliteten för återhämtning och resiliens till att öka krisberedskapen och stärka den sociala och institutionella resiliensen, samt vikten av de offentliga hälso- och sjukvårdssystemens kapacitet, tillgänglighet, effektivitet och kvalitet och tillräckliga bemanning, bland annat för att påskynda en samordnad distribution och snabb tillgång till vacciner för alla medlemsstater och för alla människor. Parlamentet välkomnar skapandet av en stark europeisk hälsounion i detta avseende. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa jämlik och allmän tillgång till högkvalitativ hälso- och sjukvård, inbegripet förebyggande hälsovård, långtidsvård och hälsofrämjande, med särskilt fokus på kvalitativ äldreomsorg, bland annat genom att göra särskilda investeringar på området och sätta stopp för otrygghet och missbrukande av tidsbegränsade anställningar inom hälsosektorn.

35. Europaparlamentet betonar att det för en social och ekonomisk återhämtning och för att återhämtningsinsatserna ska vara effektiva krävs att man får bukt med pandemin. Parlamentet välkomnar framtagandet av covid-19-vaccin, men är samtidigt mycket oroat över de allvarliga fallen av bristande efterlevnad av produktions- och leveransscheman. Parlamentet begär att covid-19-vaccin i praktiken ska behandlas som kollektiva nyttigheter som är garanterade för alla. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att övervinna de hinder och begränsningar som följer av patent och immateriella rättigheter för att säkerställa en utbredd produktion av vacciner och snabb distribution av dessa till alla länder och till alla människor.

36. Europaparlamentet påminner om att skillnaderna i sysselsättning, lön och pension mellan kvinnor och män fortfarande är oerhört stora. Parlamentet understryker att den europeiska planeringsterminen och faciliteten för återhämtning och resiliens bör bidra till att ta itu med dessa utmaningar. Parlamentet efterlyser ökad jämställdhet genom jämställdhetsintegrering och uppmanar kommissionen att påskynda införandet av en effektiv, transparent, heltäckande, resultatorienterad och prestationsbaserad metod för alla EU-program. Parlamentet välkomnar kommissionens avsikt att införa bindande åtgärder för insyn i lönesättning, inbegripet ett index för lika lön mellan kvinnor och män. Dessa åtgärder bör antas snabbt för att undvika ytterligare könsbaserade skillnader. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att främja entreprenörskap bland kvinnor och underlätta deras tillgång till finansiering. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att återuppta förhandlingarna i rådet om direktivet om kvinnor i bolagsstyrelser.

37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvidga de landsspecifika rekommendationerna, så att de i framtiden innehåller resultatet av arbetsmarknadsparternas delaktighet i lönesättningsmekanismer och hur effektivt deras delaktighet varit.

([35]) EUT C 387, 15.11.2019, s. 1.

38. Europaparlamentet betonar att ett snabbt och effektivt genomförande av EU:s kompetensagenda på lika villkor är avgörande för att främja sysselsättningen inom hälsosektorn och åtgärda kompetensbristen inom nya arbetsområden. Parlamentet varnar dock för att en kompetensagenda inte räcker för att åtgärda den ökande otryggheten och fattigdomen bland förvärvsarbetande på EU:s arbetsmarknad. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa utveckling av kompetens och yrkesutbildning som är högkvalitativ, prismässigt överkomlig och inkluderande genom erhållande och ömsesidigt erkännande av kvalifikationer samt erkännande och validering av kompetens, läranderesultat och examensbevis på alla utbildningsnivåer samt ickeformellt lärande, med skräddarsytt stöd och aktivt uppsökande arbete, särskilt för de mest marginaliserade grupperna i samhället, så att stereotyper undviks. Livslångt lärande måste uppmuntras i hela EU, eftersom detta kommer att vara en viktig del i omställningen till en digital, grön, konkurrenskraftig och resilient EU-ekonomi.

39. Europaparlamentet påminner om vikten av EU-program såsom ungdomsgarantin, vars paket nyligen förstärkts. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att snabbt genomföra ungdomsgarantin i nära samordning med EU-medel såsom Europeiska socialfonden+, för att hantera situationen med unga som varken arbetar eller studerar, med särskild tonvikt på dem som bor på landsbygden och i regioner vars arbetsmarknader har naturbetingade eller demografiska begränsningar, för att säkerställa att alla ungdomar under 30 år får ett seriöst erbjudande om jobb, vidareutbildning eller yrkesutbildning, kan skaffa sig den kompetens som krävs för sysselsättningsmöjligheter inom en rad olika sektorer eller erbjuds avlönad lärlingsutbildning eller praktiktjänstgöring senast fyra månader efter att de blivit arbetslösa eller efter avslutad formell utbildning.

40. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att tillfälligt anpassa EU:s program för frukt, grönsaker och mjölk i skolan till nedstängningen av skolor, när nedstängningen sker för att bekämpa pandemin, för att säkerställa hälsosamma kostvanor hos våra barn under denna period, förebygga undernäring hos dem som är i riskzonen för fattigdom och socialt utanförskap samt stödja lokala producenter.

41. Europaparlamentet betonar vikten av övergripande samordning mellan EU-program och nationella åtgärder för social rättvisa, jämlikhet, social utveckling och bekämpning av risken för fattigdom och social utestängning, inbegripet barnfattigdom, fattigdom bland förvärvsarbetande och förebyggande av brist på kvalificerad arbetskraft och inkomstskillnader. Parlamentet påpekar att Europeiska socialfonden är ett utmärkt exempel på den ovannämnda övergripande samordningen. Parlamentet betonar samtidigt med eftertryck att de sociala och sysselsättningsrelaterade effekterna bör vara en övergripande fråga för alla utgiftsprogram.

42. Europaparlamentet betonar att EU-budgetens säkerhetsmekanism och upp- och utlåningsfunktioner, särskilt EU-instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE-systemet), är perfekta exempel på hur EU-budgetens kreditkapacitet och renommé kan användas för att stödja medlemsstaternas åtgärder i linje med EU:s prioriteringar i det exceptionella fallet med en hälsokris och ekonomisk kris som saknar motstycke i EU:s historia.

43. Europaparlamentet efterlyser bättre samordning mellan miljöpolitiken, den ekonomiska politiken och social-politiken och mellan de olika återhämtningsfonderna och strukturfonderna, i syfte att förbättra samverkanseffekterna och främja de sociala investeringsresurserna, inbegripet de resurser som är inriktade på personal som arbetar i främsta ledet under krisen, exempelvis samhällsviktiga arbetstagare, med principen om att inte lämna någon utanför. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att involvera alla relevanta nationella, regionala och lokala myndigheter på lämplig nivå i utformningen och genomförandet av åtgärder kopplade till den europeiska planeringsterminen, särskilt på hälsoområdet och det sociala området, som ofta inte omfattas av ekonomiska och skattemässiga överväganden.

44. Europaparlamentet välkomnar att frågan om rimligt prissatta bostäder tagits med i den europeiska planerings-terminen. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en EU-ram för nationella strategier mot hemlöshet, och uppmanar medlemsstaterna att anta bostad först-principen, som bidrar till att avsevärt minska andelen hemlösa genom att tillhandahållandet av permanenta bostäder för hemlösa prioriteras, genom att olika sätt att bekämpa energifattigdom föreslås samt genom att vräkningar och kriminalisering av hemlöshet stoppas. Parlamentet framhåller vidare att bättre och mer harmoniserade uppgifter om hemlösa i EU måste samlas in. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att lägga fram särskilda förslag för att på lämpligt sätt angripa problemet med energifattigdom inom ramen för den gröna given.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå ett instrument för att motverka effekterna av asymmetriska chocker, som är effektivt på lång sikt, exempelvis ett lämpligt och genomförbart arbetslöshets(åter)försäkringssystem som skulle kunna fungera som stöd för de nationella systemen när en del av EU undergår en tillfällig ekonomisk chock. Parlamentet betonar att det är av största vikt att stödja investeringar och tillgång till finansiering i EU för att hjälpa små och medelstora företag med solvensproblem, skapa kvalitativ sysselsättning inom strategiska sektorer och främja territoriell, ekonomisk och social sammanhållning inom EU. Parlamentet understryker att den nya europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter skulle kunna mobiliseras för att begränsa covid-19-krisens konsekvenser för sysselsättningen. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att snabbt ansöka hos kommissionen om finansiering för att stödja arbetstagare i EU som har förlorat sina jobb på grund av covid-19 att omskola sig, skaffa sig nya kvalifikationer och komma in på arbetsmarknaden igen.

46. Europaparlamentet välkomnar att Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter också används för svarsåtgärder mot pandemin, genom stöd till de europeiska företagens omstruktureringsbehov. Parlamentet noterar att gränsen för att få tillgång till fonden när det gäller antalet uppsagda arbetstagare har sänkts till minst 200, och att detta EU-verktyg kan bidra till att finansiera stödåtgärder på individnivå, exempelvis skräddarsydda utbildningskurser och omskolnings- och kompetenshöjningsprogram. Parlamentet uppmanar berörda EU-institutioner att vara flexibla och snabbt analysera aktiveringsbegärandena så att fonden kan mobiliseras så fort som möjligt.

47. Europaparlamentet betonar att kompetensflykt vidgar den ekonomiska och sociala utvecklingsklyftan inom EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma kompetensflykten i vissa regioner och sektorer och vid behov föreslå stödåtgärder, och att stödja rörliga arbetstagare genom att säkerställa fri rörlighet för arbetstagare utan restriktioner och stärka möjligheten att överföra rättigheter och sociala förmåner. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till ett digitalt europeiskt socialförsäkringsnummer.

48. Europaparlamentet noterar att särskilt stöd måste ges till mediesektorn, som spelar en nyckelroll i våra demokratier, på ett sätt som respekterar och främjar mediefrihet och mediemångfald i en tid då onlinemiljön i allt högre grad domineras av ett fåtal stora aktörer med ökad marknadsstyrka och rörliga skattebaser, vilket ibland hindrar många mindre europeiska företags möjligheter att etablera sig och expandera på den inre marknaden, något som framhålls i kommissionens meddelande om EU:s årliga strategi för hållbar tillväxt 2021 ([36]). Parlamentet uppmärksammar medlemsstaterna på de särskilda åtgärder som anges i kommissionens handlingsplan för medier av den 3 december 2020 för att hjälpa radio- och tv-sektorn, nyhetssektorn och filmsektorn att återhämta sig från den stora förlusten av reklamintäkter som nedstängningen till följd av pandemin har medfört, och för att främja deras produktion och distribution av digitalt innehåll.

49. Europaparlamentet påpekar att rättvisa villkor bör övervägas för företag som vill få tillgång till offentliga medel och stöd för att undvika att sådant stöd ges till företag som är etablerade i någon av de jurisdiktioner som avses i bilaga I i rådets slutsatser om EU:s reviderade förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet ([37]), och påpekar att sådana offentliga medel inte får undergräva kollektiva avtalsförhandlingar, arbetstagarinflytande eller medbestämmande i beslutsprocessen inom företag i enlighet med nationell lagstiftning och praxis, och bör omfattas av villkoret att samma nivå på arbets- och anställningsvillkor och tillhörande rättigheter ska bibehållas, inbegripet skydd mot uppsägningar och sänkta löner, liksom att inga bonusar till chefer eller utdelningar till aktieägare ska utbetalas.

50. Europaparlamentet betonar att bedömningen av rättsstatsprincipen och rättsväsendets effektivitet därför fortsättningsvis bör ingå i den europeiska planeringsterminen.

o

o o

51. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

([36]) Kommissionens meddelande av den 17 september 2020 om den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 (COM(2020)0575),
([37]) EUT C 64, 27.2.2020, s. 8.